

No més drets sense devers.
No més devers sense drets.
Els drets individuals són imprescriptibles, legislabils é INGANANTIBLES. • Legislar la Llibertat baix pretext de garantir-la, és cometre atentat contra ella. • La llibertat propia acaba allí hont comensa la llibertat ajena. És licit, doncs, al individu fer tot lo que no perjudiqui a un altre. • L'embrutit milionari que baix pretext de mentida moralitat y á la sombra de sas riquesas mal adquiridas persegueix á qui critica sos vicis y la societat qu'els consent, és un dels sers més envilit, degradats y desprezables de la Naturalesa. •

LA TRAMONTANA
defensa els principis liberals més avançats, sense mistificacions ni atenuants de cap mena, tant si es veu perseguida per hipòcrites farsants, com si sent l'aplasto de la gent verdaderament honrada y digna. • La TRAMONTANA en política defensa sempre al més avançat contra el més reaccionari, y sosté la necessitat d'una gran reforma social que transformi al mode de ser del productor, avuy supeditat al capitalisme. • La TRAMONTANA no està afiliada á cap partit, servint els interessos generals de la llibertat sens compromissos ni preocupacions de sectari.

PERIÒDIC POLÍTIC VERMELL

La salut del poble és la suprema llei

La TRAMONTANA és el periòdic qu'es publica en idioma català més avançat en idees polítiques, religioses y d'economia social

El Treball és la primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Espanya, 1 pesseta trimestre. — Estranger, 2
Las suscripciones se pagan per anticipat

ADMINISTRACIÓ: Carrer de Ponent, n.º 1, 1.ª, BARCELONA

Peis pagos s'admeten libranças del Giro Mútuo, lletres de facil cobro y sellos de 15 cèntims. No s'admeten libranças especials de periòdics.

PREUS DE VENDA

Número solt, 5 cèntims. — 30 exemplars, 1 pta.
Surt á llum puntualment cada diumenge

CASSOS DE CÒLERA NOSTRAS

Perque no hi hagi de motins repòs per apujarse el pa n'hi hà á Badajoz.

Y pels consums qu'à Espanya ravenxinan las donas de La Guardia s'amotinan.

Per Viscaya una lluyta allí els esglaya que ni té res de vis ni n'es gens caya.

Partida d'Albalat, copada á l'acte, nascuda y perseguida anant á pacte.

EL CONGRÉS D'AGRICULTORS

Anunciat ja en varios dels nostros derrers numeros, va celebrarse la setmana passada, desde el diumenge dia 13 al dimecres dia 16 del corrent mes, assistinthi delegacions dels pagesos de Salient, Sant Pere de Ribas, Vilafranca del Panadés, Vendrell, Vilanova y Geltru, Fuentes de Andalucía, Roda, Sitges, Sampederro, Manlleu, Masquefa, Piera, Barcelona y contorns, Canyelles, Arriate, Sabadell, Sant Quirze de Tarrassa, Polinyà, Matarró, Sant Vicents de Junquera, Viladecaballs, Tarrassa, Sant Pere de Tarrassa, Antequera y Benaocaz.

Set varen ser las sessions celebradas, y entre els acords més importants del congrés mereixen citarse els següents: Deixar constituïda la Unió d'Agricultors y adherirse a l'Unió obrera del Pacte Llibre d'Espanya; procurar l'abolició del pago de tots els impostos per part dels treballadors de la terra fins arribar a la completa emancipació social; que las terras arrendadas amb el nom de rabassa morta quedin a perpetuïtat, interinament no es pugui alcansar lo anteriorment dit, no acceptar cap parcelaria ni arrendament de terra que passi del 10 per 100 en grans, 20 per 100 en vins, y 25 per 100 en regadius; que si, al plantejar aquestas qüestions amb els propietaris de las terras, en sortís algun qu'els fés resistencia, declarar tots junts la huelga general y revolucionaria; qu'es publicuï un manifest, el qual, junt am tot lo discutit y acordat pel Congrés, s'imprimirà en forma de folletto, qu'és pagui una cuota extraordinaria de 10 centims per federat pera cubrir els gastos del citat imprés; y, finalment, qu'es procuri atrevir la propaganda y organització de las seccions d'agricultors per tota Espanya, a fi de qu'és pugui convocar un altre congrés en comarca ahont pugui acudir numerosa representació de tot arreu pera continuar am més elements qu'avuy la defensa dels interessos dels obrers del camp en particular y de tota la classe obrera en general.

Certament que no s'escapara en els nostros lectors la trascendent importancia d'aquet congrés, que si bé d'ell podrà algú dir tal vegada que per acords de tal importancia era escassa la representació qu'els prenia, no pod, en cambi, negarse que com a comensament de l'organització de pagesos quins fonaments acaban de posarse, pod agurarse honra y profit a las societats iniciadoras si no descuidan la propaganda de las aspiracions en aquet congrés formuladas y organisan tant com pugan y sápigam las colectivitats que tenen d'acumular las forses pera traduir las en fets.

La nostra felicitació al Congrés de Pagesos qu'acaba de celebrarse a Barcelona, y contin am nosaltros, am tot quant podem y valguem, per ajudarlos en la tasca d'emancipar a l'obrer agricul y a tots els demés obrers, del jou del capitalisme, que tant desmesuradament pesa sobre els infelissos treballadors de la terra que proporcionan els primers elements de vida a tota l'humanitat.

REVISTA NEGRA

Diu Le Menestrel, periòdic de París, qu'el comte austriac Pezzini ha mort, fa alguns dias, a la respectable edat de 92 anys, consignant en el seu testament la deixa an el convent de caputxins de la ciutat d'Alà del palco que posseïa en el teatre.

El palco deurà esser ocupat, en totes las representacions d'òpera, per tres monjos del convent, que tindran la missió de vetllar pera que l'espectacle no sigui contrari a las bonas costums.

No sabem l'efecte que produhirà en aquella nació la vista de tres freres ocupant un palco, ja que suposem aniran vestits d'uniforme, és dir, de freres. En el nostro país els espectadors se fixarian més en ells qu'en la comedia, perquè seria una verdadera novetat de la qu'en resultaria una distracció digne de gastarhi els rals per riurehi.

En quant a lo de vetllar pera que l'espectacle no sigui contrari a las bonas costums, creyem qu'eu públic certas cosas no els agrada; més si poguessin estar solets amb alguna mademoiselle que exhibís las sevas facultats... artísticas, tal volta hi farien un xic de brometa capàs de fer passar la són an el més adormit.

Y si han d'intervenir en las contractas, ens sembla veure com per las exigencias dels freres el públic no podrà gosar de funcions divertidas.

No hi hà que darhi voltas: el món progressa fins per als de la caputxa.

El reverent D. Pau Montañés, rector del poble de Vilafanes (Castellón), las va emprendre la poc contra el Centre Republicà, am paraulas plenas de mansuetud evangélica, com mana la llei de Jesucrist, que, més que sortida de la boca d'un ministre de Déu, devia semblar que las pronunciés un colom (si és qu'els coloms parlan).

Deva, doncs, que «veuria am gust com aquella societat (la republicana) desaparegués y que no es deixessin seduhir per las paraulas d'aquells socs que volen enganyar y perdre an els bons vehins catòlics.» — Avuy, — va dir en un arranc d'oratoria inspirada per... no sé qui ó que, ja hem arribat al fi. «Fills meus, — va alegrir, absant els brassos y amb els punys closos, capàs d'atemoritzar a una criatura, — és precis defensarnos y que la religió no desaparegui ni sufrixi un escarni tant odiós com el qu'està sufrint de la tal societat en aquet poble. Si és precis amb el PUNYAL a la mà exterminaria, emputyemlo fins a vessar l'última gota de sanc; y si amb això no n'hi hà prou, usem el VENENO.»

A l'arribar aquí va aixugarse el front, indicant qu'acabava de fer un gran treball; però els punyals y venenos, per ar, estan quiets esperant qu'el pinxo de boquilla de Villafanes vagi a ferlos la visita per lo que proposava.

Els feligresos encare se l'escoltan... com qui sent ploure. Ja s'ha acabat bon xic allò de Aixequeme y aneuhi: és precis que ho comenssi el quefe; y el prebère de Vilafanes més s'estima la paga qu'indisposarse amb els republicans, perquè creu que s'hi tornarian. Si es tractés de Hijas de Maria, de seguì lo agradaria, perquè llavors, com que resultaria vice-versa, seria granota ficat al core.

Am tot y això, per més qu'el Còdig Penal tracta de las penas que deuen imposarse an els qu'amenassin de mort; creyem que s'en prescindirà. Oh justicia!

Havem llegit en un periòdic un document que prova d'una manera clara que Giovanni Maria Mastai Ferretti, conegut am el nom de Pio IX, va ser masó.

Aquesta noticia estranyarà an els catòlics que creuen a cegas lo que predicen els ministres de Déu, y no pod per menos, tota vegada qu'el catolicisme té un odi encarnissat a la masoneria.

Dit document, publicat pel periòdic Freemason's Journal, de Nueva York, y qu'existeix en els arxius de Palerm am el número 13,715, certificant y autenticant per firmas legals y escritas en italià, amb el sello de la Gran Logia Luce Perpetua, de Nàpols, y Logia Masónica Eterna Catena, de Palerm, diu aixis:

«Nosotros, Maestros, Dignidades y Oficiales de la Log. masónica del tercer grado masónico del Sagrado San Juan, por este medio certificamos, en el nombre del Supremo Maestro que todo lo dirige, que este día y fecha, a las doce de la noche, hemos recibido en esta Log., con todas las formalidades prescritas por el ritual y con entera obediencia a la Constitución, al hermano Giovanni Maria Mastai Ferretti, nacido en los Estados Pontificios, aquí, después de ser debidamente jurado en nuestra presencia, nos aseguró que no era miembro de ninguna otra organización secreta, excepto esta Log., y pagó todos los tributos e impuestos conformemente. En fe de lo cual ordenamos a las Log., en todo el globo, que le reconozcan como un real y aceptado masón, recibido en una Log., legalmente constituida, y en testimonio de lo cual, como hombres conocidos e honrados, y para que todos reconozcan el presente documento, hicimos nuestras firmas. Palermo en el año Profano e Civite año, en la primera quincena del mes de Agosto. — El Venerable Maestro, Matteo Chiavo. — Ne Veracruz. — (Firmado) Giovanni Maria Mastai Ferretti. — El G. M. de la Gran Log. de Nàpols, Sisto Calamò. — El Secretario, Paolo Esposito.»

Yo certifico que este certificado es verdadero y auténtico, y lo confirmo como tal, y también certifico que este documento y certificado existe en los archivos bajo el número mencionado. — Guillermo Willenbeck Gran M. de la Gran Log. de Bavaria (Príncipe de Bavaria.)

Després de semblant demostració, afegíhi el regaló qu'una part del clero va fer a D. Pràxedes Mateu Sagasta, que, com es sabut, perteneix a la masoneria, en el dia del seu sant.

Y els catòlics tant satisfets y disposats a ballarse amb els masons.

A pesar de tot, el cas és bastant xocant per ambas parts. Perquè l'enganyifa la reben els llanuts y els espavilats.

Dr. C.

Monistrol de Montserrat 20 Agost 1891

Excomunicat Director. L'objecte de la present és per donaros compte d'un fet que per si sol demostra lo unitat que deuen ser las ideas del protagonista.

Es el cas que quan va casarse, fa alguns anys, l'Ordinari d'aquí a Magrera, després d'haver civilment, batejat també pel civil els fills fruyt del matrimoni. A lo que sembla, en aquell temps devia ser molt fiac de memoria, perquè va decidirse de ferho per Iglesia.

Però vetaquí que la alguns dias que devia menjar d'aquell fruyt que, segons la Mitologia, la recuperar la memoria perduda, per quant actualment pensa molt diferent d'ahans. El resultat d'aquesta metamorfosis ha sigut casarse per Iglesia la alguns dias y fer batejar las criaturas. Aquest acte va celebrarse en Iglesia del monastir de Montserrat.

Are ve la part més divertida de la cosa: el fulano de marres té una filla ja casadora que, segons ell diu, va ser batejada al seu temps, no anant, per aquest motiu, a Montserrat, fins després d'haver llegiat de vendre gallina a la plassa (a de gallinyera). A l'anarsen a l'estació, va dir am molta soresa: — Vaig a veure com casan an el pare y la mare y batejan are las mevas germanas. La qu'hi deu haver guanyat més en aquest assumpte deu ser la dona, perquè, si el marí ha fet lo que s'acostuma en aquests casos, s'haurà trobat am dugas anells y dugas nits de nuvis.

Em decidí a dir qu'aqueu fulano venia fent veure qu'era zorrillista fins al moll de l'ós.

No obstant de tot lo relatat, encare hi hà individus que tenen conviccions fermas, com ho demostra l'haveure efectuat la uns quinze dias un enterro civil.

No tenint res més per dirvos, se despedeix de vos, desitjantvos prosperitat y cap empoçada fulana.

EL CORRESPONDENT.

LAS PENAS D'UN CASAT

(Acutat en el certamen del Círculo Positivista, celebrat en Setiembre de 1891)

Carta de Pere Baldragas, casat, am tres criatures, am sogra y més amarguras que punxas hi hà entre argelagas: «carta, dig, al seu amic Llibori Pare Santiafé, jove, elegant y solís, sense càrrig ni fatig»

Barcelona, vintidos del que corre y el que passa. Amig Llibori: Bé massa diras qu'et sog carregós escribinte cosas que deuen ferte mal de cap; més ting tanta tinta al pap, qu'em preciso pel meu bé, «descarrega» el gran fetig qu'em consumeix del castori. No exagero, amig Llibori: me consumeix tal com dig.

Válgam Sant Nin y Sant Non! Sant Pancreas y Sant Pasqual! ¡Tota la cort ostenta el meo bé!

y fins els sants que no hi són! Yo inocente en put rírid, sense pati mal de cor; va fletarme el niño amor y em va du' a la vicaria. Desde aquell fatal moment, jo no sog jo, sog un típe m'han cambiat! Ja no em pug batre ab ningú sino perdri!

¡No em conegut jo meteix posat devant d'un mirall!

¡Ni em ve retrata el cristall, ni la orfudú en concha!

¡Jo, tant fraco, meo solís, am re imposible per mi, que a los palacios sibi y a las cubetas bañi!

¡Yo, el rey, dels calaverons, are que ja sog casat, sembro un pollastre aixelat, sense greus ni espavilats!

¡Quin casori, amig Llibori! Soix pensanthi desatino! Whan enganxyat com un xino!

¡Ay, Llibori, quin casori! La dona... santa paraula... ¡aixis reventés! és dona de las que mas espavila; ni menja quan és a taula.

Sembla la donya Magarots: no troba pas re ben fet. Això és calent! Això és fret! — Vaja, cent mil posturatas.

Tombo l'enquina, y avant, la truyta la esta errada; no t'ho menja, tot li agrada y passa el dia cantant.

Canta alegre am mala veu tot lo dia si està sola: «pero rentà una cassola ó cusi' un xic? No ho penseu.

Endressà i netaia' el pis,
allò qu'es diu fer dissapte,
diu que no va entra' en el pacte,
qu'ella no hi té compromís.

També diu sempre, a tothora,
que si ella am mi es va casar
va ser per poguer gosar
vivint com a senyora.

No prou li dig qu'els meus guany
no arriben per tant, y ella,
maleiant la seva estrella,
entre mil crida y regany,
comensa a dir que per mi
va deissà à quatre banquets,
dos fondats, un marquet,
un gran comerciant en vi.

Uns ministres, un baix,
sis hereus, dos capitans,
y no diu vuy capellans
perquè no es poden casa.
A las sevas pretensions
qui dimontri hi quina abast?
Qui resisteix lo seu gast?
Qui resisteix sas raons?

Ella no escumbrà ni cua,
no endressà ni la bugada,
mes valgué sorti m'edada.
Atat si, prou ne fa abast.
Si al pichero hi quina es for,
ja se hont trobari la pitta,
o bé à casa la modista,
o bé am la pentinadora.

Molts vestits entrufats,
molts gallarets y posturas,
y, en cambi, las criaturas
bruts de cara y de peus.
Y sa mare? Valgan Déu!
De tal pau tal astúia.
La sogra, igual que la filla,
am més unglas y més veu.

La dona tot ho abraçona,
la sogra tot ho malogra,
y entre dona y entre sogra,
entre sogra y entre dona,
sos crida y sos ademans,
sa galvana y sa bruticia,
sembla casa, fent justicia,
una parada als Encants.

Si vuy menjà am netedats,
si vuy dormí sens sequit,
jo sog que ting de fer el hist,
y jo sog qui renta els plats,
jo sog qui escumbrà també,
qui renta, cus y apedassa,
y jo sog qui va à la plassa,
qui encón fog, y qui... No sé

lo que faig y el que no faig,
lo que calio, lo que deueno,
lo que miro, lo que penso;
no sé d'hont ving ni allà hont vaig.
Lo que sé és que no pug més
la meua carga es amarga.
No pug pas am tanta carga!
Es una carga amb racés.

Es lo que me'n p'entrem may!
El meu viure es angunide
y molt més esgarriat
qu'un drama d'Echegaray.
Si, Llibori: el millor dia
faig un burricidi, prou:
ó em torto de cap al peu,
ó a las rodas d'un tranvia.

Per sortir del meu perill,
si matava sogra y dona,
hi estaria massa estona;
matantme jo es més senzill.
Aixís, doncs, si sentís à dir
qu'un casat penja del sostre,
la pods rena un parentostre
per l'amg Baldragás, si.

P. V.
Tot lo qu'escrig à la vista,
no es veritat: es un desvari
per fer d'un premi conquista
del certamen literari
del Círcul Politicista.

Las instituciones es veu qu'están fins aygua à coll, y aquesta darrera semmana sembla que algun dels seus amigs deuen haver intentat deixar-la à peu aixut.

No d'altro modo s'explica l'aixecament d'una partida republicana de sis homes prop de Valencia.

Fa dias que tothom comprén que la situació actual s'en va à rodar. Fa temps que s'espera un desbordament del sentiment popular que posi fre à las ignominias dels governs qu'actualment es parteixen l'administració de la cosa pública. En una paraula, es veu venir una revolució à pas tant ràpid y segur, que els defensors de l'actual règimen ja es veuen la pedregada demunt, y molts d'ells ja no més cuydan de fer el paquet pera que quan arribi l'hora escapin amb un bon farsell qu'en tinguin per tota la vida sense anar escassos.

Y per evitar que vingui aquest dia en qu'els

amos d'avuy perdin la poma nacional qu'are es menjan, pensan alguns d'ells: «— Fem que s'aixequi una parodia de partida republicana, compla desseguida, fem un escarment si conve, y à conseqüencia d'ell succehirà que si algú pensava seriament en sublevarse, agafarà por, s'estarà à casa seva, y nosaltros continuarem aguantantnos.

Y à res més qu'un això pod obehir l'aixecament de la gran partida republicana de Valencia, que resulta manada per un ex-carli.

Ningú que tingui un xic de seny pod creure que si de debò els republicans arribessin à sublevarse contra las actuals institucions, ho fessin aixecant aisladament una partida de sis homes armats. L'aixecament, doncs, de la partida d'Albalat de Taronchet, es una cosa tant burda, que tothom ha vist el jog de mans de hont ha vingut.

Constilahi, no obstant, an els entremallats fautors de tals algaradas, qu'això pod resultarlos jugar am fog, puix com tothom veu d'hont surten las missas, en llog de l'escarment y destort qu'es proposan conseguir am tal etregallada, pod resultarlos al revés, ó siga que tothom es convenci de la por qu'els arrastra quan à tals extrems acudeixen, de lo debil qu'està una situació qu'à tals medis apela, y de lo poc que costaria de tirar-la à terra si es sublevesin en serio alguns dels molts espanyols que ja están més que cansats d'aguantar tota la porreria governamental qu'avuy ens correa.

Y resultantnos aixís, no dig jo de quina manera haurien errat el tret!

Altra vegada la raquítica idea de patria ha sigut causa de conflictes gravissims en els quals ha corregut la sang de treballadors.

Per qüestions de competencias en el treball, à Aigues-Mortes, població de la veïna república, els obrers francesos van cometre l'execrable inhumanitat d'agredir en massa an els obrers italians, matantne molts y perseguintlos à tots.

Alli ahont tenia de veures en aquella competencia una desgracia que sols podia aliviar en part la solidaritat de tots demanant junts rebax d'horas de treball, va interposarse el mesquí amor de patria portat al seu més brutal extrem, y els obrers francesos van embestir ignominiosament als seus companys de treball italians, procurant exterminarlos com si fossin bestias feras.

Y com una desgracia may ve sola, al saberse à Italia l'exabrupte francés, han contestat ells amb un altro, promovent ruidosas manifestacions anti-francesas à Roma, Nàpolis, Milan, Turin, Génova y otras poblacions d'importancia de la patria del Dant y de Garibaldi.

Italia y Fransa, que junt amb Espanya y Portugal forman la rassa latina, són germanas per afinitat d'idioma, per interessos, per usos y per costums. Però la desastrosa idea de patria es fica à lo millor entremetit d'ellas, y per ella es produheixen fets com els d'Aigues-Mortes y manifestacions com las anti-francesas d'Italia, calamitats entre pobles germanes que sols serveixen pera engrebrir y estarrufar als seus naturals enemigs Alemania y Austria, qu'han tingut prou habilitat pera ferse seva l'Italia oficial en la triple aliansa, fentli anteposar els interessos de la dinastia saboyana an els de la nació.

Mentres l'amor de patria no es borri ó es modifiqui à lo menos veyent paisos de germanes en tots els pobles civilisats de la terra, serán possibles vergonyas com las d'Aigues-Mortes ó inconveniencies com las manifestacions anti-francesas de las ciutats italianas.

Pera viatjar aquestos dias en Sagasta, es prenen grans precaucions à fi d'evitar qu'alguna població m'el rebí de l'eloqüent manera que Vitoria va rebre la pocs dias à l'actual ministre de la Guerra.

Are si qu'aviat em sembla qu'en Cánovas no podrà dir que sigui més bon monàrquic qu'en Sagasta.

Perquè si per obtindre tal titol li faltava an aquest l'impopularitat y els xiulets del poble, aquest istiu em sembla que creurà qu'à tot arreu parlan d'ell.

Per lo qu'es sentirà xiular las orellas.

En un balneari ahont actualment està present la fresca, en Cánovas ha declarat qu'el té

verament preocupat la situació actual, que la creu insostenible, y que jutra ja pròxim el moment d'anàrsen à rodar l'obra de la restauració.

Es podser l'única vegada qu'els vaticinis d'en Cánovas desitja el poble veurels complets.

Continuan las motinadas precursoras d'alguna cosa de més profit.

L'agitació de Vitoria continúa igual, si no pitjor... pel govern.

La Corunya també continúa ensenyant las dents à pesar de la promesa d'aument de guarnició y de crear un octau cos d'exèrcit pera donarli capitanía general.

Valladolid, Pamplona y altres punts, s'agitant també per las qüestions militars; à Valencia hi hà una parodia de sublevació, à Badajoz s'armotinan perquè el pa puja, à La Guardia es sublevan pels consums, y per tot arreu es comouen els contribuents desesperats pels assalts de butxaca que s'els preparan, y que ja no podran resistir al plantejarse els nous pressupostos.

De modo qu'estem millor que volem.
¿Fins à quant abusareu, oh governants, de la paciència del poble?

El govern pren precaucions militars, civils y no sabem si canònicas també, am las quals assegura qu'en té prou per aixafar el cap à la revolució desseguida que tregui el nas per qualsevol llog.

¿Creurà el govern que si es manifestés una revolució sense frau ni e-gany es tractaria de sis homes com els d'Albalat de Taronchet?

Ja s'ha arreglat lo de las capitanias generals, fixantse las set que per are funcionaràn à Madrid, Barcelona, Valencia, Sevilla, Burgos, Sagassa y Leon.

Valladolid, Vitoria, Pamplona y la Corunya es quedan en terra, si bé diuen qu'els hi aumentaràn la guarnició.

La llàstima es qu'els catalans no puguem donarlos la capitanía y tofas las guarnicions de Catalunya, qu'els farian tant contents.

Y à nosaltros més.

A conseqüencia dels nous pressupostos, van à ser objecte també d'un monopoli especial els jogs de cartas, la pólvora y las demás materias explosivas.

No sabem si al redactar el real decret per la cobranza del nou impost s'ha ofert un dupte al ministre; si es considerarà com materia explosiva subjectada à l'impost certa classe de pets qu'es produheixen sense metxa ni fulminant de cap mena y explotan espontàneament, sense causar dany ni alarma, sinó que, al contrari, més aviat descansen an el petardista y atacan el nas de l'espectador.

¿Serà també qüestió d'establir el monopoli d'aquesta mena d'explosions?

Jo, del ministre, manaria qu'à cada una s'hi posés un sello de guerra.

Els fusters de Manresa s'han declarat en huelga demanant nou horas de treball diari.

Y els que no en treballan cap han trobat qu'això es una ganduleria, y, naturalment, no hi volen accedir fins que la necessitat els hi obligui.

Celebrarem el triomf del treball sobre l'egoisme del capital.

Y que interinament serveixi aquest avís pera ajudar moral y materialment als huelguistas de Manresa.

Ais que posin en tela de judici el piramidal talent del gran ministre de la Guerra qu'actualment tenim, li donem uns quants datos d'algunes de las trascendentals reformes qu'ha introduït en l'exèrcit, pera que s'en convencin.

Atenció, que val la pena.
Ha suprimit els espòlins als generals.

Els botons plans que portava l'Estat Major, els cambia per botons rodons.

Y ha fet cambiar la guerrera als generals, fentlos portar levita.

Això es gran!
Ni César, ni Carlomagno, ni Napoleón, ni al meteix Martinez Campos podser que no se li haguessin acudit tant importantissimas reformes.

Es que... ficisintse bé el nostros lectors, que podser qu'encara no se n'hagin adonat.

L'actual ministre de la Guerra, entre altres coses... diguemho: *ha tocat els botons d' l'Estat Major*.

¡Gloria al genit!

El *Imparcial*, de Madrid, s'ha permès dir unes quantes indecències contra Catalunya i els regionalistes.

Y aquestos, pera tornarli la pilota, van agafar l'altre dia a Manresa alguns paquets de *El Imparcial* que venien a Barcelona i van fer amb ells un auto de fe.

Trobo la contesta digna del atac... per lo simple.

Ni insultant l'un ni cremant els altres es prova qui té rahó.

Havem rebut una carta de la Comissió de la *huelga* de Caldas de Montbuy, que no podem reproduir per falta d'espai, participantnos que durant menos de quinze dies portan recaudadas unas 800 pessetas extraordinaries; qu'els burgesos de las fabricas tocan cada dia l'esquilla d'entrada al treball, sense qu'acudeixi cap treballador; que la població està moral i materialment al costat dels huelguistas, y que, si no falta la solidaritat, l'èxit és segur.

Avant sempre!

La Societat d'Obrers d'Estampats de Barcelona i el seu pla celebrará reunió general el diumenge pròxim, dia 27, en el seu local del carrer del Bogatell, n.º 72, Sant Martí, pera tractar assumptos molt importants.

Per descurt vam deixar de dir la setmana passada que la nostra amiga Teresa Claramunt ha recobrat ja la llibertat, després d'haver complert la condemna del tribunal militar y fer una fiança metálica de cent duros pera respondre de la presó preventiva dictada en la causa civil seguida pels meteixos fets de Calvo-Vico que de sobras coneixen els nostros lectors.

Ha mort a Tarrassa l'esposa del nostro amic y company F. Figueras y Font, essent enterrada civilment am numeros acompanyament de lliurepensadors.

Tarrasa no es queda enrrera en la lluyta per las idees y en manifestacions d'amor a la llibertat, a pesar del caciquisme que la corseca.

Demà dissapte, dia 26, en el Centre d'Amigs de Sant Martí, establert en el carrer de Colón, n.º 3, pis primer, es donará una vetllada, prenenthi part varios companys de Barcelona.

També el meteix dia y en la meteix població, barriada del Poble Nou, carrer del Cementiri, n.º 203, el Circul Regenerador també donará una altra vetllada, prenenthi part entre altres, els noys Algarons y el company V. Marc.

CANTARS BILINGÜES

¡Cuántos hay que te tirán
— ¡Salero, por ti me mueren!
y, si et descaidas un xic,
l'esbotzaran el panderol!

En la soledad del campo
me puse a llorar mis penas,
y tant y tant vaig plorar,
que van corre las rieras.

Dentro de mi pecho tengo
un relicario de plata,
y en el hi guardo uns quants pèls
que to un dia vas donarme.

Mi marido en los toros
bien se divierte,
mentres un de La Fulla
ve a casa a veurem.

BELLA CHOUQUITA

Segons lleigeix en alguns diaris locals, es diu que la gent de *La Fulla* preté obtenir qu'es privi an els capellans de tenir majordonas.

No pug menos d'alegrarme de la noticia.

Perquè si una associació moralisadora qu'es catòlica abans que tot, creu que per qüestió

de moralitat es té de privar an els capellans de tenir majordona, resulta qu'en aquesta materia pensan igual que *LA TRAMONTANA* en el fondo, per més que pretinguin moralisar al clero en diferenta forma.

Ells volen allunyarlos las dónas del seu costat pera que no pequin, y jo creg qu'aixó no és rimes, porque qui necessita una cosa la busca y fins que la té no para, y si algun reverent no pod estàrsen, no el modificaran amb aixó sino que ho buscará allà hont siga.

El remey radical a tal enfermetat no es més qu'un, ja adoptat pels protestants: qu'el capella es puga casar igual que qualsevulga altra persona.

O que s'el posi en condició de no sentir el crid de la carn, com als guardadors de las dónas del sultán de Turquia.

Lo qual que no creg qu'aixó derrer ho preferixin, per resultar pitjor el remey que la malaltia.

Què consti que pera fer las cosas am lògica no quedan més qu'aquestos dos camins.

Y no cal dir quin s'adoptaria, en sa criteri, si d'entre els dos s'els digués:

— Trieu y remeneu.

Què rediable ha passat am cert vicari de la *Barceloneta*, que per allí es diu que l'autoritat eclesiástica s'ha vist obligada a treurel d'aquella barriada marítima per lo afonçat qu'era a *inflar bombos* sense auxilli de gas, manxa ni res que s'hi assembles?

Al qu'em descifri aquet geroglífic hi dono una indulgencia plenaria...

De la calitat dels bombos qu'es diu qu'a deixat plens per la *Barceloneta* l'esmentat vicari.

Per si pagan ó no consums els freres y capellans, fa pocs dias qu'en la plataforma d'un tranvia que passava pel passeig de Colón van disputarse un reverent y un feligrés d'un modo que per poc van a tomballons.

Sort qu'altros passatgers van deturarlos, que, si no, no sé si la sang hauria arribat al riu, però podia succehir que hagués caygut algun edificant mastegot per la plataforma d'aquell cotxe.

Y la cosa no hauria sigut pera fer favor a cap dels combatents.

Y menos encare an el de la sotana.

Em diuen de l'Hospitalet del Llobregat, qu'am motiu de la festa major qu'acaba de celebrarse en aquella vila, un taverner y un regidor republicans han fet *ali* amb els monàrquics per assumptos del negoci, fent serenata a l'arcalde y no sé qué més en diuen.

La cosa és senzilla: an el regidor que no el votin y an el taverner qu'el privin de fer cristià el vi, y s'haurán venjat bé y dignament de tots dós republicans de conveniencia.

Dispensi el nostro amic *Buridáu*, d'Olesa, si no publiquem la seva carta sobre la traslació de mossen *Baldragas* a Vilanova y Geltrú.

Tota aquella historia dels amors de la *Pepe*ta qu'are *serveix* an el citat prebrey, y alló del convent de las monjetas de Sabadell, són qüestions massa... peludas pera entrebancàr-noshi, puix no sent nosaltros el burro, ens tocaria a bon segur sobre els cops de l'arriero.

Sápigam a Vilanova qu'els ha tocat una *alhaja* am l'ex-rector d'Olesa, y ja n'hi hà prou.

Onda és una vila de la provincia de Castelló de prop de sis mil habitants.

Y jo no sé que devian tenir am el rector, que la setmana passada van amotinarse casi tots els vehins de la població, van apedregar la rectoria, van assaltarla per las finestras després de disparar contra ellas varios tiros d'escopeta, y apoderantse del reverent van propinarli una regular pallissa y van acompanyarlo fins a fóra del poble intimitantli que, si no se n'anava per no tornarhi may més, allí meteix *li feyan els comptes*.

Jo conving en qu'aixó és una salvatjada de mals feligrés; però ¿no podriam saber els motius ó el pretext que va donar llog a tan extranya agressió?

¿Per qué será que, al donar la noticia del fet, no s'explican las causas qu'el van produhir?

¿Será perquè las cosas religiosas sempre tenen d'anar seguidas de misteris?

A Alicant hi hà un anomenat Circul Obrey Catòlic que pera resolre la qüestió social ven estampas, rosaris, escapularis, creus, medallas, cintas y altres trifulcas piadosas.

A l'autor sociològic que tals medis emplea, li faria provar las excelencias del seu sistema donanthi per esmorzar un parenostre y mitja dotzena de salves, per dinar que fes el caldo am escapularis y per arros y patatas tirés un credo a l'olla, y per sopar es menjés tres manaments de Deu y de l'Esglesia am las virtuts teologals per postres y las derrerias de l'home pera pendrehi café.

Y si am tals aliments salvava l'ànima... d'aquantàrseli al cos, llavors donariam per tant infalible com el meteix Papa que la qüestió social es pod resolre amb els remeys adoptats pel Centre Obrey y Catòlic d'Alicant.

TERS DE SILABAS

Substituir els punts per lletres de modo que, llegida vertical y horizontalment, diguin: 1.ª ratlla, nom d'home; 2.ª ratlla, nom de dona; 3.ª ratlla, id. id.

R. DROLIN

TRENCA-CLOSCAS

ADELA BOLQUEL
PIERA

Formar amb aquestas lletres el titol d'una pesca catalana.

EUSEBI TORRES PADRÓS

GEROGLÍFIC

MOT
I I I I I
P
1893
A

C. BARRERA Y CAROL

SOLUCIONS

A LAS CABORIAS DEL NÚMERO DERRER

Xarada: Lla-u-na.

Rombó:

C A P
A M O D A
P A N T E R A
P O E N A
A R A

Mutansa: Sac, sec, soc, suc.

Trenca closcas: Un enemigo del pueblo.

Geroglífico: Per astres lo firmament.

Imprempta de L'Asenc, Ronda Universitat, 4, Barcelona

Biblioteca de LA TRAMONTANA

Episodio dramático-social

JUSTO VIVES

por A. Lorenzo

con el prólogo Literatura Obrerista de J. Llunas

La Ley y la Clase obrera

Guia-práctico para el ejercicio de los

DERECHOS INDIVIDUALES

consignados en las leyes de

Reunión, Asociación, Imprenta y Registro civil

Un tomo en 16ª de 256 páginas, esmerada impresión y encuadernado con cubierta a varios colores

UNA PESETA

REGALO. — A los compradores de Barcelona se les regalará una lámina, mientras haya existencia de ellas, del célebre cuadro que representa a *Colón ante el Concilio de Salamanca*, publicado en las dos páginas centrales de nuestro número extraordinario en conmemoración del cuarto centenario del descubrimiento de América.

De venta en esta ciudad en el kiosco Tasso, Rambla de las Flores, frente a la calle del Hospital, en la librería de L'Asenc, Ronda de la Universidad, número 4, en la Sociedad *La Lut*, Ferlandina, 20, y en la Administración de este periódico.